

Nr 138

Av fru Wallentheim m. fl., om höjning av maximiinkomsten för
erhållande av familjebostadsbidrag.

(Lika lydande med motion nr 170 i Andra kammaren)

Som villkor för beviljande av familjebostadsbidrag gäller jämlikt 5 § kungl. kungörelsen 1957:358 (ändrad genom kungl. kungörelsen 1959:153) att *helt* bidrag må beviljas familj med två minderåriga barn, under förutsättning att familjeförsörjarens beskattningsbara inkomst vid den senaste taxeringen till statlig inkomstskatt varom uppgift är tillgänglig vid prövningen av bidragsansökningen icke överstiger 7 000 kronor. För familj med flera barn än två kan bidrag beviljas, därest inkomsten icke överstiger nämnda belopp ökat med 1 000 kronor för varje barn från och med det tredje till och med det sjätte. Är i familjen både mannen och hustrun taxerade till statlig inkomstskatt, skall i regel till grund för inkomstprövningen läggas deras sammanlagda beskattningsbara inkomst. *Reducerat bidrag* kan utgå om inkomsten med högst 1 500 kronor överstiger de belopp som, enligt vad ovan angivits, utgör gränsen för hela bidrag. Understiger inkomsten med 2 000 kronor eller mera gränsen för helt bidrag kan *förhöjt bidrag* beviljas.

I sina slutliga beräkningar angående anslag för budgetåret 1962/63 till främjande av bostadsförsörjningen har bostadsstyrelsen föreslagit att samtliga för familjebostadsbidrag gällande inkomststreck skall höjas med 1 000 kronor. Som motivering för förslaget har styrelsen anfört att de nu gällande inkomststrecken för bidrag fastställdes av 1959 års riksdag. Till grund härför låg uppgifter om levnadskostnadernas förändringar under tiden 1956 till juni 1958. Från sistnämnda tidpunkt och till augusti 1961 har konsumentprisindex stigit från 152 till 163. Under förutsättning att årsmedeltalet för år 1961 blir 163 kommer höjningen av indexet under perioden att uppgå till något mer än 7 %. Fram till den tidpunkt då en höjning av inkomststrecken blir genomförd torde levnadskostnaderna komma att stiga ytterligare.

De vid 1959 års riksdag fastställda inkomststrecken för en tvåbarnsfamilj med helt bidrag kan beräknas motsvara en årsinkomst av 13 000 till 13 500 kronor. Med bibehållen levnadsstandard motsvarar beloppen i dag en årsinkomst av 14 000 till 14 500 kronor.

Föredragande departementschefen har i bilaga 7 till årets statsverksproposition i förenämnda fråga anfört bland annat följande.

De inkomststreck, som fastställdes från början, har sedermera jämkats uppåt vid ett flertal tillfällen. Bostadsstyrelsen har nu föreslagit en ny höjning av inkomstgränserna.

Åtskilliga skäl talar för att familjebostadsbidragen ges en mera generell räckvidd än de nu har. Inkomstprövningen för familjebostadsbidragen sker helt schablonmässigt på grundval av den beskattningsbara inkomst, som fastställs vid taxering till statlig inkomstskatt. Allmänt kan sägas att en sådan inkomstprövning är en föga effektiv mätare på behovet av stöd. Dessutom kan ifrågasättas om de särskilda motiv för en inkomstprövning, som anfördes vid familjebostadsbidragens tillkomst, alltjämt äger giltighet. Tillgången på rymliga och välutrustade familjebostäder torde nu i stort sett vara sådan, att lägenhetsunderskottet i och för sig fått minskad betydelse som orsak till barnfamiljernas trångboddhet. Efterfrågeinriktningen på bostadsmarknaden tyder snarast på att efterfrågan på större och för barnfamiljerna lämpliga lägenheter är relativt sett svagare än som motsvarar den bostadspolitiska målsättningen.

Jag kan i detta sammanhang erinra om att det vid 1961 års riksdag förelåg motioner om en förstärkning av de statliga stödåtgärder, som åsyftar att stimulera en socialt önskvärd produktionsinriktning på bostadsområdet. Vi har ett dylikt stöd i de statliga ränteeftergifterna. Det finns skäl att pröva hur dessa generella subventioner, som åsyftar en allmän sänkning av hyresnivån, bör avvägas mot bostadsbidrag av mera direkt efterfrågestödjande art. Vidare må erinras om att spörsmålet om en ökad differentiering av de familjepolitiska stödformerna — främst de allmänna barnbidragen — efter antalet barn i familjen har tilldragit sig ökad uppmärksamhet under de senaste åren. Eftersom flerbarnsfamiljerna har ett särskilt behov av större bostäder, är det tänkbart att detta önskemål skulle kunna tillgodoses genom en lämplig utformning av familjebostadsbidragen.

Det är angeläget att de spörsmål jag här tagit upp till behandling blir närmare belysta. Det är därför min avsikt att inom en snar framtid låta utreda frågan om familjebostadsbidragens utformning. Även frågan om kvarstående generella subventioner i form av ränteeftergifter bör övervägas i detta sammanhang.

Departementschefen föreslår att inkomststrecken för helt och reducerat bidrag, i enlighet med bostadsstyrelsens förslag, höjes med 1 000 kronor. Styrelsens förslag att även inkomstgränserna för förhöjt bidrag och bidrag till ettbarnsfamiljer skall höjas med samma belopp har däremot icke vunnit hans bifall; han förordar att dessa inkomststreck, i avvaktan på den blivande översynen av bidragsverksamheten, lämnas oförändrade.

Enligt vår mening kan icke några avgörande skäl anföras mot en höjning av samtliga för bidrag gällande inkomststreck. De ettbarnsfamiljer som har möjlighet att erhålla bidrag är i huvudsak ensamstående mödrar med ett barn eller unga nybildade familjer. Även efter den föreslagna höjningen av inkomststrecken kommer endast ettbarnsfamiljer

med en inkomst som uppgår till högst omkring 12 000 kronor att bli bidragsberättigade. Detsamma gäller för förhöjt bidrag till familj med två barn. Barnfamiljer med så låga inkomster måste anses vara i stort behov av bidrag för att de skall kunna bo i en tillfredsställande bostad. Därför är det angeläget att inga eftersläpningar uppkommer i fråga om den på grund av penningvärdets fall erforderliga höjningen av inkomststrecken. En sådan höjning torde icke, såvitt vi kan bedöma, komma att föregripa den översyn av bidragsgivningen, som departementschefen har aviserat i statsverkspropositionen. Höjningen kommer icke heller att medföra en sådan utgiftsökning att den påverkar beräkningen av anslagsbehovet.

Med hänvisning till det anförda hemställes,
att riksdagen, i enlighet med bostadsstyrelsens förenämnda förslag, måtte besluta att samtliga inkomststreck för familjbostadsbidrag höjes med 1 000 kronor.

Stockholm den 24 januari 1962

Annie Wallentheim

Rikard Svensson

Gunnar Berg

Fritz Persson

Sv. Kristiansson

Lars Larsson

Sture Palm

Bengt Gustavsson

Nr 139

Av herr **Wärnberg**, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Undervisnings- och upplysningsverksamhet på arbetarskyddets område.

(Lika lydande med motion nr 173 i Andra kammaren)

Stockholm den 24 januari 1962

Erik Wärnberg